

Maðurinn sem náttúruvera

Skúli Skúlason

Eðli mannsins

- Hvað er lífið?
- Hvað er maður?
- Hver er uppruni hans?

- Eðli manns erfist og þroskast

- Eðlislægir eiginleikar mannsins:
 - hvernig hann skynjar umhverfi sitt
 - hvernig hann vinnur úr skynjunum
 - hvað hann gerir - atferli

12.2.2009

Málþing Charles Darwin 200 ára
Hefur maðurinn eðli?

Þróun í náttúrunni

- Náttúran einkennist af kerfum og ferlum
- Lykilhugtök í líffræðilegri þróunarfræði eru ***breytileiki, val og erfðir***
- Darwinsk hugsun innleiðir þá nálgun að eðli mannsins sé ekki stöðugt/ endanleg heldur þróist og aðlagist aðstæðum
- Verkefnið er að skilja þessa þróun bæði á smáum og stórum skala

12.2.2009

Málþing Charles Darwin 200 ára
Hefur maðurinn eðli?

Ferlar þróunar

- Flestir sjá fyrir sé þróun sem langtímafyribæri – hundruðir og þúsundir kynslóða
- Nýjustu rannsóknir sýna aftur á móti að líffræðileg þróun getur gerst mjög hratt og að ytri (vistfræðileg/ félagsleg) og innri (þroskaferlar) öfl lífverunnar koma þar mikið við sögu

12.2.2009

Málþing Charles Darwin 200 ára
Hefur maðurinn eðli?

Maðurinn sem náttúruvera

- Skynjun – tilfinningar
 - náttúruveruleiki / sannleikur / **breytileiki**
- Úrvinnsla - hugsun
 - **val** –valkostir - vilji –skilningur -
- Atferli
 - *aðlögun* –framkvæmd - sköpunarverk
- Breytileikinn er forsenda sköpunarinnar
- Ferillinn er gildishlaðinn: breytileikinn gefur valinu **frelsi** eða setur því skorður og valið tengist aðstæðum hverju sinni

12.2.2009

Málþing Charles Darwin 200 ára
Hefur maðurinn eðli?

Maðurinn sem hluti náttúrunnar

- Þannig er samsvörun í veruleika mannsins (menningu) og þróunarferlum náttúruna – grunnhugtökin eru *breytileiki* og *val*
- Val mannsins að hluta meðvit að - *vilji*
- Til að greina gildismat okkar og hegðun er nauðsynlegt að skilja mun betur eðli þeirra ferla sem að baki liggja
- Afstaðan er gjarnan of afmörkuð eða þröngsýn – margir kostir hafa ekki verið rannsakaðir
- Náttúrubörn og frumbyggjar geta vísað leiðina en þróunarfræðin, vistfræðin og siðfræðin eiga hér verðugt viðfangsefni

12.2.2009

Málþing Charles Darwin 200 ára
Hefur maðurinn eðli?

Tenging við náttúrusiðfræði

- Ofangreindar þælingar eru náskyldar útvíkkun siðfræðinnar frá mannlegum veruleika til veruleika náttúrunnar allrar
- Náttúruhyggjan felur í sér í senn uppruna, úrvinnslu og markmið ferla tilverunnar, þ.m.t. ferðalag mannsins í leit að merkingu og sæmandi lífi
- Þetta endurspeglast í notkun hugtakanna *breytileiki* og *valkostir* - eru þau ekki fulltrúar hinna óþekktu afla náttúrunnar?

12.2.2009

Málþing Charles Darwin 200 ára
Hefur maðurinn eðli?

